

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki.
Izdati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin,
za udane razglase 120 K, za poslane in reklame 2 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 120—	celoletno	K 140—
polletno	60—	polletno	70—
3 mesečno	30—	3 mesečno	35—
1	10—	1	12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 500 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisano in zadoščno frankovano.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Izvršitev mirovne pogodbe.

Pri ministrskem predsedništvu v Beogradu se je osnoval neposredno pred Božičem nov, velevažen urad, za izvršitev mednarodnih pogodb. Ta urad ima nalogo nadzorovati izpolnitev obveznosti oziroma izrabo pravic, ki izhajajo iz mednarodnih pogodb in svetovati ministrstvu v pravnih vprašanjih mednarodnega značaja. Prvi povod za ustanovitev tega urada je pač St. Germainška mirovna pogodba, ki tangira prav posebno nas Slovence in naše gospodarske in finančne odnose napram bivši Avstriji. Kakor se poroča, so člani tega urada bas dokončali prevod mirovne pogodbe z Avstrijo na srbski jezik. Agencija urada se bode pač v kratkem razširila, ker je že podpisana mirovna pogodba Neuillyska z Bolgarsko in bo v kratkem sledila pogodba z Turčijo in Ogrsko. Medtem ko nastala potreba revizije oziroma obnovitve konzularnih in trgovskih pogodb, za katere se že nabira in pripravlja material v resortnih ministrstvih.

Že opetovano se je ugotovilo, da je mirovna pogodba z Avstrijo le nekaka baza in izhodišče za ureditev odnosov med Avstrijo in zavezniškimi državami in nikakor ne ureja odnosov novonastalih držav medseboj. Razen tega je v pogodbi cela vrsta odprtih, nerešenih vprašanj. Mnogo vprašanj je bilo rešeno nam v škodo, vendar ne smemo izgubiti upanja, da dosežemo pri zavezniški reparacijski komisiji, ki se sedaj organizira kot kontrolni organ antante za izvršitev mirovnih pogojev na Dunaju, svoječasno upoštevanje.

Kakor cela mirovna pogodba, deli se nov urad na štiri sekcije:

1. Politična sekcija za končno ureditev mej, plebiscite, ligo narodov in varstvo manjšin.

2. Odškodninska sekcija, v katero spadajo zadeve vojne odškodnine.

3. Gospodarsko - finančna sekcija, v katero spadajo vsa gospodarska vprašanja mednarodnega značaja in

4. Prometna sekcija za ureditev prometa na suhem in na vodi.

Ni nobenega dvoma, da smo Slovenci predvsem in najbolj zainteresirani na mirovni pogodbi z Avstrijsko republiko kot integralen del bivše Cislajtanije, kot neposredni in najbližji sosedje republike. Pri prejšnjem centralističnem upravnem sistemu se je centraliziral ne samo arhivski in znanstveni material iz naših dežel na Dunaju, marveč tudi naše gospodarstvo. Priznati se mo-

ra, da smo bili doslej Slovenci na mirovni konferenci in pri likvidacijski komisiji na Dunaju številčno zadostno zastopani; imeli smo tudi poseben urad za mirovno konferenco in za terjatve napram bivšemu erarju ter komisijo za ugotovitev mej v Ljubljani. Toda v javnosti je vse zanimanje zaspalo, kakor da bi bilo delo že končano. In vendar šele začenjamo organizirati važno delo za bodoče generacije, ki zahteva, da si vsi strokovnjaki razdelijo vloge, da bomo kos ogromnim nalogam.

Faktilno je bil storien samo en reelen korak za izvršitev določbe mirovne pogodbe v Sloveniji s tem, da se je ustanovila kot najnujnejša potreba Zveza upnikov. Glede prometa, carine, obrtnih pravic, trgovine in industrije, zavarovalnic in drugih gospodarskih odnosov se še ni ničesar osnovalo. Na vseh teh obsezi poljih je treba za bodoče konkretne pogodbe nabirati material, organizirati skupine interesentov, izdelati načrte in programe. Tudi v znanstveno - kulturnem oziru je ostala nedavno tu podana inicijativa brez odmeva, dasi leži v dunajskih arhivih in muzejih pokopana cela naša kulturna, gospodarska in tehnična zgodovina in je brez tega materiala biblioteka naše univerze in tehnike skoro nemogoča. Tam so geološke in hidrografične analize naših krajev, tam so vsi izdelani projekti številnih železniških vprašanj in preko Slovenije, vsi kartografski operati našega teritorija, vsa kronika, statistika našega trgovskega razvoja, naše domače industrije, naših financ, z eno besedo, vsi predpogoji za znanstveno delo naše univerze in tehnike. Ves ta material je treba pregledati in za nas potrebno izbrati, da se prenese k nam.

Slovenci smo pri novem uradu častno zastopani, vendar se ne smemo udajati brezbrizni nadi, da bo Beograd v sedanjih situaciji mogel zbirati vse podrobne podatke, da varuje naše specijalne interese pri tem velikanskem delu. Imamo sami dovoljno število strokovnjakov različnih panog, treba nam je samo enotne institucije in programatične delitve dela, da izvršimo v toliko detailih že deloma znano delo kulturno in gospodarsko delo.

Millijarde ljudskega premoženja, neprecenljive kulturne vrednosti, cela usoda prihodnjih generacij zavise od tega, da se lotimo po poučnih vzorcih drugih narodov prakt. dela.

Protest trgovske zbornice proti zamenjavi kron 1:4.

Sedaj, ko stopa valutno vprašanje v odločilni stadij, je gospod finančni minister prišel s predlogom, da se izdajo bankovci, ki se glase na eni strani na en dinar, na drugi na 4 krone. Glasom časopisnih poročil se ta načrt utemeljuje s tem, da bi bilo to efektivno zamenja kron al pari in da posestniki kron pri tem ne izgube ničesar. Proti tej nesprejemljivi rešitvi valutnega vprašanja protestiramo z vsem poudarkom ter se izrekamo zoper tako reformo iz naslednjih razlogov:

Stoječ na stališču, da treba odklanjati v sedanjem času vsako relacijo, ker pomenja le samovoljnost, ki vodi do izgube premoženja pri veliki večini prebivalstva konstatiramo, da sedanjí načrt finančnega ministrstva dekretira faktilno relacijo, ki je tem usodnejša, ker onemogoča kroni za vedno pomoč si. V to relacijo zakovana krona se ne more nikdar dvigniti čez 1/4 dinarja. Ali ni to relacija med krono in dinarjem? Če vzamemo danes vrednost dinarja zgledoma z 20 centimi švicarskega franka, in krona s 5, je dinarju mogoče dvigniti se do normale za 80, kroni pa le za 20 točk. Od celotnega imetja v kronah, tako za vojne, kakor pred vojno nastalega, ne le krožeci gotov denar, ampak tudi hranilne vloge, prihranki vseh vrst, terjatve, vrednostni papirji, bi se z jednim mahom uničili 1/4 sedanje nominalne vrednosti, ne da bi vsled tega tako močno oškodovani posestniki kron in kronskih vrednosti dobili najmanjše zaslugarje, da se nova novčanica vzpne do večje kupovalne sile. Prebivalstvu bi se pač zelo tri četrtine vrednosti, ne da bi imel garancije, da bo potem mogel tem ceneje živeti. Po takem načrtu finančnega ministrstva izvedena reforma bi neizbežno vodila do snlošne trde podražitve vseh življenjskih potrebščin. Številčna fikcija, ki hoče po mnenju ministrstva vzdržati staro vrednost krona, ne bo v stanu vstavljati se sili živega gospodarskega življenja. Za tvorbo cen v kupčiji žal ne more veljati do-

bra namera dekretujočega ministrstva, marveč bo z neizprosno silo odločila o usodi tega dvoličnega novca neustavljiva moč ekonomskega življenja. Praksa zadnjih let nas je mogla dovolj naučiti, da ni ne držati ne izpreminjati cen z najbolje mišljenimi naredbami. Z vsi odločnostjo odrekamo borzi v Beogradu zvanje, da bi ob tako usodni odločitvi služila za izključno merilo vrednosti krona proti dinarju. Ni dvoma, da bi vrednost dinarja takoj padla čudovito, čim bi finančni minister napovedal zamenjo al pari. Vsakemu poznavalcu gospodarskih prilik v naši domovini je dobro znano, da kupovalna sila krona uspešno tekmuje z ono dinarja v Srbiji, dasi so dostikrat vidni vplivi, ki merijo na devalvacijo krona in ugodovanje dinarja. V importni kupčiji se je skoraj redno kupovalo za krona in s tem ščitilo vrednost dinarja na inozemskem trgu. Po sedanjih izkušnjah moramo z gotovostjo računati s tem, da bi po izvršeni reformi v najkrajšem času to, kar velja danes eno krono, stalo potem en dinar. Smatramo za neprimerno, da se danes definitivno določi relacija za krono in dinar, ker se ne da niti naimani premeriti posledica take akcije. Nameravana končna ureditev bi bila sedaj le eksperiment, kateri bi mogel izzvati v naši mladi državi gospodarske katastrofe in politične nepravilice. Danes že obstoji občutno pomanjkanje gotovine. Z izvedbo tega načrta pa bi zadobilo pomanjkanje gotovine še vse večji obseg. Cene bi se dvigale, stremeče na nivo dinarja, gotovine pa bi bilo le četrtina.

Ker je treba, da pridemo vendar enkrat do novih novčanic in preprečimo stanovitni priliv falzifikatov, nonovno zahtevamo, da se krona potegne iz prometa ter zamenja al pari z novo novčanico. Da se v državi doseže nova enotnost, je stremeti za tem, da se v doglednem času zamenja sedanji bankovni dinar za novo dinarsko novčanico po primeren ključ.

Začetek razprav o južni železnici v Parizu.

Južna železnica je prejela od Association Nationale v Parizu telefonični poziv k razpravi glede južnoželezniškega vprašanja, ki se bode vršila v Parizu začetkom januarja. Vsled tega poziva odidejo še ta teden predsednik južne železnice, sekcijski načelnik dr. Weber in štiri člani upravnega sveta ter glavni ravnavatelj dr. Fall v spremstvu višjih funkcionarjev glavnega ravnavatel-

stva v Pariz. Število udeležencev in sestava kaže velik pomen, katerega prisloja uprava južne železnice temu potovanju. Slo se bo tudi v resnici za odločitev o usodi celega podjetja pri teh razpravah.

Nenavadno zanimanje, katero kažejo oficijelni francoski krogi vprašanju južne železnice, se kaže najbolj v tem, da se imenuje južna železnica izrecno v mirovni pogodbi

in da je v tej pogodbi poseben člen, katerega se lahko imenuje člen južne železnice. To je člen 320, ki se glasi: »Da se zavaruje rednost obrata na omrežju privatnih železnic bivše avstro - ogrske monarhije, ki se nahajajo vsled določb predležeče pogodbe v območju več držav, se bode uredila administrativna in tehnična organizacija dotičnih železniških omrežij za vsako omrežje po dogovoru, katerega naj sklene družba, ki je koncesionarka in teritorialno udeležena država.

Sporne točke, v katerih bi se ne bilo mogoče zjediniti, vključno vseh vprašanj o tolmačenju pogodbe glede odkupa železnice bodo predložene razsodnikom, katere bode določil svet zveze narodov. Glede avstrijske družbe južne železnice se bode lahko zahtevala ta razsodba tako od društvenega upravnega sveta, kakor tudi od komiteja, ki zastopa posestnike prioritet.

Mirovna pogodba senžermenska ni še ratificirana in če se začne razprave kljub temu, se pokaže tako vnovič izvanredni interes pariških oficijelnih krogov na tem vprašanju. Pa tudi dosedaj se ni časa tratiše. Uprava Južne železnice je bila obveščena že pred nekaj meseci od Association Nationale, da so se začela pogajanja med Francijo in Italijo glede plačila annuitet, katere dolguje italijanska vlada južni železnici in katerih ni več plačala od začetka vojne. Dotično obvestilo se glasi, da se zamorejo začeti pogajanja z zastopniki Južne železnice le takrat, če so se razprave o annuitetah že dokončale. Kakor je znano, znaša annuiteta letno okoli 30 milijonov frankov v zlatu. Iz dejstva, da se je upravo Južne železnice sedaj povabilo k razpravam v Pariz, se lahko sklepa, da so se razprave glede italijanske annuitete že sklenile in da so dovedle do pozitivnega rezultata.

Usoda Južne železnice pa ni samo velikega pomena za Francijo, katere kapital je upnik južne železnice za prilično 1 milijardo frankov, še večje važnosti je pa za države, po katerih območju vodijo progo Južne železnice.

Sedaj se bo pač vprašalo, kako bodo države z zastopniki Francije in zastopniki Južne železnice rešili Južno - železniško vprašanje.

Zelo važni gospodarsko politični interesi vseh udeležencev držav priporočajo, da ostane južna železnica kot enotno privatno podjetje. Južna železnica bi zamogla zadovoljiti tej zahtevi le takrat, če bi ji dotična pogodba garantirala možnost, da vodi obrat v redu in da ustreza vsestransko njenim velikim prometno - političnim zahtevam.

LISTEK.

Vitimir F. Jelenc:

Pantelijski Vis.

(Iz »Spominov slovenskega legijonarja«.)
(Konec.)

Ko je prenehalo obstreljevanje, smo začeli nov napad, ki se je osredotočil na najvišjo točko »Pantelijskega Visa«, na takozvano »divizijsko osmatračnico«. Okoli štirih popoldne smo napadli Bolgare in jih pregnali iz rogov, ki so bili nekako 500 metrov pod vrhom. V teh rogovih smo se začeli vtrjevati tudi mi, ker je bilo skoro nemogoče misliti, da bi mogli po dnevu napasti glavne bolgarske položaje.

Vtrdili smo se, kakor smo v naglici morali, ker smo mislili, da poskusijo Bolgari protinapad, ali nismo še dovršili svojega dela, ko pride novo povelje, da moramo še pred mrakom zavzeti vrh gore.

Komandant bataljona, major Djoka Pavlovič se je odločil, da poveri nalogo odločilnega napada drugi četi bataljona, četi, ki so bili v nj samo jugoslovanski dobrovolci. Mene je poslal, da prenesem povelje komandiru čete. Ko sem se plazil skozi rov, ki je segal komaj do kolena, sem prišel do poročnika Jake Koželja, ki je čepel v svojem zaklonu in pridno s svojimi prsti kopal rov, — ne zase, ampak za svojo stekleničico s koniakom.

Ta mala steklenica je imela svojo znamenito zgodovino: naš Jaka jo je namreč dobil v dar od neke svoje prijateljice, ko je bil še avstrijski oficir neke na Gornjem Avstrijskem. Stekleničica je romala pozneje z njim v Galicijo, in Jaka je ni pozabil niti takrat, ko je popihpal od Avstričev in se pridružil ruskim Kozakom: steklenica je romala z njim po Sibiriji in končno je Jaka prišel z njo v Odeso, kjer je njega in njegovo zvesto spremielvalko spoznal kmalu ves jugoslovanski kor dobrovoljcev. Ali romania še ni bilo konec: preko ogromnih ruskih step,

od Odesa do Severnega morja — je potoval Jaka s svojo steklenico, vkrca se na ladje in plul preko Severnega morja na Angleško, preko Francoske do Soluna; tam v Solunu in na solunski fronti smo poznali vsi Jakino steklenico in njeno bujno zgodovino.

In zato se nisem čudil, ko sem našel Jaka, kako pazljivo skriva svojo dragocenost, skrival jo je pazljivove nego svojo glavo. Izročil sem povelje komandiru druge čete, ki je odločil, da poročnik Jaka Koželj svojo polčeto prvi napade Bolgare.

Še danes vidim poročnika Jaka, kako je preskočil plitke rove, v svoji roki zavijtel kano in zavpil: »Pantije, za menoj!

Trenotno so poskočili junaki dobrovoljci iz rogov in pohiteli za Jakom, ki je bil vedno prvi, mahal je s svojo kapo in njegov glas se je slišal izmed steklenice »Hura«, ki je donel med skalami in kamenji.

Ni minilo niti četrt ure, ko so prihitali dobrovoljci do bolgarske linije — kratak boj in poročnik Jaka je prvi skočil v sovražnikov rov.

Borba je bila kratka: v divjem in paničnem begu so Bolgari, pomešani z nemškimi strelci, zapustili položaj in se spustili nizdol po bregu; peklenški ogenj so vsuli Jakovi dobrovoljci za bežečimi in jih takoj začeli goniti.

»Pantelijski Vis« je padel, bataljon je dovršil svojo nalogo!

A največjo zaslugo je pri tem imel slovenski legijonar Jaka Koželj, ki je bil za svojo zaslugo takoj predložen za poveljnika vrhovnega poveljstva.

Ko je padel »Pantelijski Vis« je krenil tudi ostali bataljon naprej. Ko sem dospel izpod bolgarskih rogov, srečam Jakinega volaka — slugo, navzihanega Bosanca, ki je ves upehan hitel nizdol. Preplašil sem se, ko sem ga zagledal. Takoj sem pomislil, da se je morda Jaki kaj zgodilo in vprašal sem Bosanca, kaj je? A ta ni imel časa odgovorjati, hitel je naprej in samo mimogrede odgovoril: »Ništa, ništa!

Dospel sem do bolgarskih rogov, ki so bili polni mrtvih Bolgarov in Nemcev, tudi nekaj ranjen-

cev so pustili ondi, ker vsled silnega naleta Jakovih dobrovoljcev niso imeli časa, da jih poneso seboj. Bil je res težek dan, ali vsi smo bili zadovoljni, trenutno smo pozabili vse muke in težave današnjega dneva, ki je bil kronan s popolnim uspehom.

Toda časa ni bilo gubiti, takoj smo se spustili nizdol v dolino rečice Melnice in dospeli pred nočjo do samostana Sv. Ilie, kjer je bil še prejšnji dan štab bolgarske divizije. Plen, ki smo ga dobili tu, je bil velik; posebno se nam je prilagel dober macedonski tobak, ki smo ga našli v zapuščenih bolgarskih skladiščih.

Pri samostanu smo se ustavili. Bila je že noč, ko smo prišli tja, ali poročnika Jake, ki je imel povelje, da goni Bolgare do samostana, nismo našli več: v svojem navdušenju je hitel za bežečimi Bolgari, tako da je moral komandant bataljona poslati patrole, da ga pozovejo nazaj.

Tu smo prenočili: ponoči smo se zbrali Slovenci — legijonarji pri Jaki, da mu čestitamo. Z napoleo-

Podržavljenje južne železnice s strani udeleženi držav, bi bila druga rešitev. To podržavljenje bi bilo mogoče, če bi se dogovorile države v prvi vrsti z zastopniki francoskih interesov o pogojih podržavljenja, tako, da bi se popolnoma zagurali interesi ogromnega francoskega kapitala, ki je investiran v južni železnici. To bi se dalo doseči le s precejšnjimi žrtvami posrednih držav.

Kakorkoli se odloči, bodisi da ostane Južna železnica kot veliko internacionalno podjetje, ali da se proge Južne železnice razdeli na štiri države, vsekakor je v vsestranskem interesu, da se izvrši prehod v nov režim v miru in redu. Ta želja je bila bržkone francoskim oficijelnim krogom merodajna, ko so določili termin za pričetek razprave glede južnega železniškega vprašanja razmeroma tako zgodaj, to je še pred ratifikacijo mirovne pogodbe.

Ne zavijajte oči in — stvari!

Telegram je bil poslan v Beograd. Dr. Korošec ga je poslal in se pritoževal, da ljubljanski dijaštvo trpi.

Pred par leti smo se imeli vseučiliški lond; znaten je bil, a stranka dr. Korošca ga je zapravila.

Spomin na to dejstvo bo vedno mračil čela, kadar bo Slovenska ljudska stranka govorila o vseučilišču. Kdo naj verjame besedam, če jih dejanja bijejo?

Oni telegram je bil agitačno sredstvo stranke, ne prava skrb za vseučilišče. Ko bi dr. Korošec bilo za vseučilišče kot tako, a ne le za agitacijo, bi bil sklical zastopnike vseh strank in z njimi razpravljati o stvareh, ki se tiče vseh strank.

Ni lepo, ne imeti idealov, a grše je, jih zlorabljati.

Gospodje okoli »Slovenca«, povejte odkrito sebi — nam tega ne boste povedali —, ali vam je za vseučilišče, ali za stranko.

Ne zavijajte oči in — stvari! Ne verjamemo vam.

Politične vesti.

Člani kluba Poslancev iz zasledene ozemlja se vabilo na važno sejo Odbora, ki se vrši v petek, dne 9. t. m. ob 1/6, uri zvečer v prostorih Pisarne za zasledeno ozemlje, Prazakova ulica 3/I. — Prosimo polnoštevilne udeležbe. — Odbor za zasledeno ozemlje v Ljubljani.

Volitve v občinske zastope se imajo izvršiti tekom meseca februarja. Deželna vlada za Slovenijo je že izdala ukaz glede sestave volilnih imenikov. Volilni imeniki naj se sestavijo čim najpreje in sicer na teh le temeljih: V volilni imenik se naj vpišejo: 1. Vsi državljani kraljevine SHS, ki so dovršili 21 leto in ki imajo vsaj že dve leti svoje redno bivališče v občini ali ki kot javni nameščenci (t. j. zdravniški, živinozdravniški, odvetniki, notariji, civilni inženirji, železniški uradniki in nameščenci in duhovniki) od 1. januarja 1920 redno biva v občini. 2. Vse one državljane kraljevine SHS, ki so izpolnile 21 leto in ki že vsaj 1 leto plačujejo predpisani državni neposredni davek ali ki gospodarijo samostojno na posestvu svojih odtodnih otrok, bratov in sester, katerim je vsaj eno leto predpisan kak državni neposredni davek, in tiste, ki so javne ali zasebne nameščence in ki so uspešno dovršile vsaj 8 razredov ljudske šole, meščansko šolo ali vsaj štiri razrede kake srednje šole. V imenik se naj vpišejo tudi vse one osebe, ki po jeziku in plemenu pripadajo jugoslovanskemu narodu in ki imajo domovinsko pravico v takem delu bivše avstro-ogrške monarhije, ki ne pripada kraljevini SHS. Osebe, ki imajo domovinsko pravico na Koroškem, kjer se vrši plebiscit, smejo le tedaj voliti in biti izvoljeni, ako bi jim po § 80 saintgermainске mirovne pogodbe pripadala pravica, da optirajo za kraljevino SHS tudi v

slučaju, ako bi se dotični del Koroške prisojil Avstriji. Vsi oni tujerodci, ki imajo po § 78 saintgermainске mirovne pogodbe pravico da optirajo glede domovinske pravice za eno izmed držav, ki so nastale na razvalinah Avstro-Ogrske, se ne smejo vpisati v volilne imenike in nimajo niti aktivne niti pasivne pravice, dokler ni potekel enoletni rok za optiranje. Volitve se imajo izvršiti na podlagi proporcionalnega volilnega sistema, ki bo sličen onemu, ki je že obveljal na Hrvaškem. Občinski odbori, ki so v naših rokah naj takoj prične s pripravo za občinske volitve. Predvsem je treba, da se izvrše nemudoma vse predpriprave za sestavo volilnih imenikov, ki so največje važnosti. Volilni imeniki se naj sestavijo čim najbolj natančno, da ne bo kasneje z reklamacijami preveč opravila. V vsaki občini se naj nemudoma sestavi občinski volilni odbor naj skrbje za pouk naših somišljenikov. Naj prireajo volilne sestanke, na katere lahko naroče tudi govornike iz Ljubljane, katere bo strankino vodstvo pravo gotovo zelo rado dalo na razpolago.

Gotovi gospodje iz socialno-demokratskega tabora se delajo sedaj velike junake in odpirajo na široko usta. Toda še le sedaj, ko je pokopana Avstrija. Poprej so lepo motali in se niso upali niti kihnuti boječ, da bi jim tega ne zameril kak avstrijski mogotec. Tudi oduševljeni Jugoslovenci so sedaj. Preje pa si niso niti upali rabiti jugoslovanskega imena in so povsod v vselej samo naglašali svojo intimno zvezo s svojimi nemškimi sodruzi. Ali nam gospodje sodruzi morejo navesti samo jednega svojih somišljenikov, ako izvažemo edino Cankarja, ki bi bil v težkih časih vojne trpel radi svojega političnega prepričanja? Niti enega ne morejo navesti! In ti ljudje, ki se širokoustijo, kakor da bi bili od nekdanj najsrditejši odporniki avstrijske misli in avstrijskega patrijotizma, se drznejo sedaj očiti drugima, da so bili sluge avstrijskih mogotčnikov in oznanjevalci avstrijske državne ideje! Vsa slovenska narodna javnost jih pozna, zato naj le lepo molče, in naj ne mečejo kamenje na druge, ki so pred Bogom in ljudmi veliko manjši grešniki, kakor oni sami.

Zlato je molk! Neki gospod, ki je tajnik političnega društva za Poljski okraj, je napisal v nekem listu dolgo klobaso, v kateri pravi med drugim: »Gospodje JDS ne točite solza za nami, za nas se niste nikdar zmenili, bili smo vam dobri le pri volitvah, ko pa so bile te pri kraju, ste si pač mislili: zamorec je storil svojo dolžnost, ne potrebujemo ga več!« Dotični gospod bi bolje napravil, ako bi se držal pregovora, da je srebo golik, zlato pa molk. Gospodje, ki se zbiraajo v Vojskinski družbi, pač dobro vedo, kako so ob lesivici JDS udobno in komodno plezali kvišku in kako lahko so prišli doobra s krmo obloženih jasl. Ker pa JDS teh jasl neče in ne more več zalagati z izdatno pičo, zato so sedaj gotovi gospodje malkontenti in si ustvarjajo svojo stranko, ker je pri nas seveda še premo stranka, veliko preveč na — voditeljev, odnosno takšnih ljudi, ki hočejo nositi politični zvonec.

Protestno zborovanje proti nameravani rešitvi valutnega vprašanja po načrtu ministra Veljkovića prireje v nedeljo v Zagrebu gospodarske organizacije: trgovska in obrtniška komora, zemaljski Savez industrialaca, Savez obrtnika, Zagrebačka burza, trgovački dom, hrvatsko-slovensko gospodarsko društvo, Savez hrvatskih seljaških zadruga, Savez srpskih zemljoradniških zadruga itd.

Nemška in nemščanska propaganda širi po Koroškem vse mogoče letake, tudi v slovenskem jeziku. Vsa ta propagandni papir se odlikuje po neverjetni surovosti in gorostasni lažeh. Tako je izšel zadnji čas letak,

okrašen s jugoslovanskimi barvami, ki so bile seveda razvričene popolnoma narobe, proti Jugoslaviji. Pisec tega letaka je smiselno nastal ršlet, v katerem se zlobno — neumno napadalo sedanjega predsednika dr. Zorjavi, generala Maistera itd. Niti knezoškofa dr. Antona Bonaventura Jeliča ni poznal pisec aramotiti. Da je dobro vsako sredstvo proti Jugoslaviji, priča to, da svetuje letak našim fantom na Koroškem, naj se oklenejo Radiča na Hrvatakem in udarijo na Ljubljano. Od kod prihajajo ti nasveti proti našemu narodu, je vselej javnosti dobro znano. In zato se ta protijugoslovanska propaganda na Koroškem zaman trudi.

Uspehi kolkovanja krom. Beograd, 8. januarja. Kolkovanje naših kron še ni končano v vseh krajih naše države. V finančnem ministstvu se nestrpljivo čaka na poročila iz poedinih krajev. Da se kolkovanje čimprej konča, se je sklenilo v finančnem ministstvu, da se takoj pošlje nadzornike, ki bodo prepotovali vse one kraje, iz katerih še niso došla poročila o kolkovanju. Nadzornikom bo naročeno, da nastopijo čim najodločneje in če bo treba, da porabijo pri izvrševanju svojega posla tudi silo proti neposlušnim uradnikom. Sumi se, da so se v nekaterih krajih, od koder še ni poročil, dogajale velike nerednosti pri kolkovanju. Kakor hitro se bo točno znalo število kolkovanih bankovcev, se bo prešlo k zamenjavi kron z dinarji po relaciji, ki bo odvisna od števila kolkovanih bankovcev. V finančnem ministstvu prevladuje mnenje, da za zamenjavo ne bodo zadostovali 2 milijardi pripravljenih dinarjev. (Iz vesti se da sklepati, da misli ministstvo še vedno na zamenjavo 1:4. Opomba uredništva.)

Minister Pribečević in sarajevska »Srpska Rieč«. Beograd, 8. januarja. »Beogradske dnevnike« poroča, da je poslal minister notranjih zadev g. Svetozar Pribečević sarajevski »Srpski Riječi« ob priliki napada na njegovo osebo pod naslovom »Čiščenje«, sledeče pojasnilo: Na Vašo trditve, da sem »Srbobran« dne 29. julija 1914, ko je napovedala Avstrija Srbiji vojno, prinesel neko izjavo na čelu lista, ki je sedaj povod za članek »Čiščenje« in napada na mojo osebo, konstatiram, da je ta trditve neresnična, ker sem bil že 27. julija aretiran in prepeljan v sodniške zapore zagrebskega sodišča. To je znano celi naši javnosti, ker je vest o moji aretaciji prinesel zagrebski »Obzor« brez vsakega komentara. Čeprav je znal, da sem poslanec in me je štitišila imuniteta. Vsed tega dejstva je jasno, da onega proglasa in izjave nisem izdal jaz, ker nisem bil več urednik »Srbobrana«.

Gruver Narodne banke. Beograd, 8. januarja. Gruver nove Narodne banke kraljevine SHS je g. Vajfert, posestnik in pivovar. »Beogradske dnevnike« poroča, da je na glavni skupščini Narodne banke podal svoje pisano poročilo v popolnoma spakedrani srbsčini. Med glavnimi činitelji, ki sede sedaj v našem upravnem odboru te banke, je sedanjji finančni minister dr. Voja Veljković kot eden največjih akcijonarjev te banke.

Kongres sindikatov v Nemčiji. Nemški delavski sindikati so kakor poroča »Piccolo della Sera«, ravno slovesno otvorili v Berlinu svoj dvajseti kongres. Kongres je pričel delo z glasovanjem o predlogu, ki povdara solidarnost nemških delavskih sindikatov s proletariatom ruske republike. Drug predlog določa, da se ima ojačiti borba lokalnega proletariata za doseg takojšnjega znižanja cen nužnih potrebščin.

JADRANSKO VPRAŠANJE SE ŠE NE BO REŠILO.

LDU. Amsterdam, 8. januarja. (DKU.) »Telegraaf« priobčuje vest lista »Times«, da je verjetno, da se v jadransko vprašanje ne doseže kmalu popolna rešitev. Upati pa je, da doseže Nitti s pomočjo zaveznikov z Jugoslavijo sporazum, ki bo omogočal obema državam, stopiti v prijateljske stike. Nitti se nadeja, da najde v pogajanjih, ki se bodo navedla, urodno rešitev.

ITALIJANSKI VOJNI MINISTER DEMISIJONIRAL.

Bern, 8. januarja. »Telegrafkompanie« poroča iz Rima, da je podal italijanski vojni minister svojo demisijo. Hotel je izvesti dalekosežne reforme v italijanski vojski, zadel pa je pri tem svojem stremljenju na hud odpor v ministrskem svetu. — Kakor hitro se bo vrnil ministrski predsednik Nitti iz Pariza, predlagal bo novega vojnega ministra.

LONDONSKA POGAJANJA.

LDU. London, 8. januarja. (Dun. KU. — Brezlično.) Včeraj so se nadaljevala pogajanja med Lloyd Georgem in Nittiem, katerih so se udeležili tudi lord Curzon, Scialoja in Imperiali. Londonski listi so prepričani, da se bo posrečilo Lloyd Georgu naiti rešitev in omogočiti prijateljske odnose med

Italijo in Jugoslavijo. »Daily News« meni, da bo Reka z zaledjem neodvisna država, kakor Odansko, Istru da bo prišla pod Italijo, kakor tudi nekateri dalmatinski otoki. Split ostane jugoslovanski, kakor vsa obala, z Zadrom bodo postopali kakor z Reko. Važno je, da Italija svojčas pri pogajanjih za londonski dogovor ni zahtevala Reke. Italijansko dokazovanje, da je bila londonska pogodba sklenjena z domnevo, da bo avstro-ogrski država ostala, ne drži in ne more ustvariti pravice do Reke. Zavezniki države so se v decembrski spomenici jasno izrekli proti italijanski aneksiji Reke. Ne sme se pozabiti, da se vrše v Londonu obenem tudi pogajanja radi finančnega podpiranja in dobave premoga Italiji. More se torej smatrati, da bo reško vprašanje v kratkem času rešeno, tako da bo potem mogoče urediti turške zadeve.

CLEMENCEAU O SLOVANSKEM BLOKU NA VZHODU PROTI BOLJŠEVIZMU.

Dunaj, 8. januarja. Preko Geneve se javlja: Clemenceau se je izrazil napram zastopnikom časopisov, da je nujna potreba, da se ostvari čim najtesnejše zveze z Jugoslavijo. Poljsko in Čehoslovaško ter da se gleda, da se te države čimprej in čimbolje razvijejo, ker bi se na ta način ustvarila najzanesljivejša moč na vzhodu, ki bi tvorila blok proti prodiranju boljševizma na zapad.

NOVA MIROVNA KONFERENCA.

LDU. Berlin, 7. januarja. (DKU.) Kakor doznava »Deutsche Allgemeine Zeitung« iz Curiha, je končno veljavno določeno, da se prične nova mirovna konferenca sredi prihodnjega tedna. Kakor pri prvi konferenci se bodo tudi sedaj vršila poglavitna in odločilna posvetovanja v svetu četvorice, ki ga bodo tvorili Lloyd George, Clemenceau, Wallace in Nitti.

ZVEZA NARODOV.

LDU. London, 8. januarja. (Dun. KU. — Brezlično.) Ker se bo mirovna pogodba v kratkem ratificirala, je treba misliti na to, da se v 14 dneh po ratifikaciji skliče svet Zveze narodov. Po poročilih iz Washingtona bo predsednik Wilson sklical svet Zveze narodov v Pariz. Zedinjene države ne bodo zastopane. Svet Zveze narodov se bo najprej pečal z vprašanjem obmejne in določitve uprave v saarski kotlini.

MOSKOVSKA INTERNACIJONALA.

LDU. Amsterdam, 7. januarja. (DKU.) Glasom lista »Telegraaf« poroča »Evening Standard«, da so se škotske socialistične zveze skupno z angleško neodvisno stranko izjavile za pristop k moskovski internacionali in da so sklenile izvoliti Ljenuja za voditelja angleške neodvisne delavske stranke.

VODNE SILE AVSTRIJE IN AMERIKA.

LDU. Dunaj, 8. januarja. (ČTU.) Dr. Reich se sporočil, da so uvedena pogajanja z ameriško sponzorno skupino glede izkoriščanja vodnih sil Avstrije.

DEVIZE.

LDU. Dunaj, 8. januarja. (ČTU.) Deviza na Zagreb 175—185, na Prago 288'50—298'50. SHS kronski bankovci 160—180.

LDU. Curih, 8. januarja. (ČTU.) Deviza na Dunaj 2'90, na Berlin 11'40, na Prago 9'20, avstrijske kronske note 3'25.

Neodrešena domovina.

Poslanci iz zasledene ozemlja. LDU. Ljubljana, 8. januarja. Na seli narodnih poslancev iz zasledene ozemlja, ki se je vršila dne 6. januarja v Zagrebu, se je sicer sklenilo, osnovati posebno parlamentarno združenje poslancev iz zasledene ozemlja, vendar pa je njegova naloga, zastopati le specijelno interese zasledene ozemlja. Na sestanku je bil namreč sprejet tudi predlog, da ostanejo vsi poslanci zasledene ozemlja še naprej člani svojih dosedanjih parlamentarnih klubov.

Usoda otoka Visa. — Naš mora ostati. LDU. Split, 8. januarja. (DDU.) Vse dalmatinske časopise se obširno bavi z vprašanjem o usodi otoka Visa. »Nova doba« poudarja, kako se Italija z vsemi silami prizadeva, da bo dobila naš važni dragoceni jugoslovanski otok, da bi na njem ustanovila ofenzivno pomorsko oporišče za navale, za ogrožavanje in vznemirjanje iztočne jugoslovanske obale. List naglašja, da je Vis enotna narodna geografska celota z vso drugo Dalmacijo in njenimi otoki in da po legi in ekonomskih interesih gravitira izključno napram svojemu prirodniemu, kulturnemu in ekonomskemu središču, osrednji Dalmaciji in Splitu. Na Visu je jugoslovanska narodna zavednost silno razvita. Članek zavrzuje, da bi bil jugoslovanski narod razjeden v srce, ako bi Vis prišel pod italijansko gospodstvo. Italija naj vvažuje, da je otok Vis kos balkanskega masiva na jugoslovanski strani Jadranskega

morja in da bi bilo jako nevarno za bodoči mir Evrope, ako bi se nena nepozvana noga hotela trajno ustaviti na tej skalji v Jadranskem morju.

13 naše kraljevine.

— Prepovedan vhod v kotorsko luko pomoršč. Kakor poroča »Piccolo della Sera« od 7. t. m. iz Pule naznaja trdnjavsko poveljstvo, da je do novih odredb parnikom vseh narodnosti prepovedan vhod ponoči v Kotor brez posebnega dovoljenja francoskega delegata mezevanskega pomorskega odbora za Jadran.

Prekop Donave - Solun. »Corriere della Sera« javlja iz Soluna: Projekt za gradbo prekopa, ki ima vezati Axios (Vardar) z Donavo in olajšati srbsko trgovino proti Egejskemu morju, pričena zadobivati konkretne oblike. Novi kanal bo dostopen za parnike z 10.000 tonelatinami in bo vezal Donavo s Solunom. Prekop bi prijel ob izlivu Morave v Donavo, sledil toku Morave in dosegel Vardarsko dolino pri Velsu, nato bi sledil strugi Vardarja, od katere bi se potem ločil, da doseže Solun. Skupna dolžina te vodne poti bi znašala 600 kilometrov. Diferenca med najvišjo točko prekopa in izlivom v Donavo bi bila približno 300 metrov in odgovarja približno višini te točke in Soluna.

Zalostne pošne razmere v Zagrebu. Telefonski abonenti, zlasti pa novinarji, so odvisni od dne do dne bolj od milosti poslujočega osoblja na telefonski centrali v Zagrebu. Če se zahteva na ljubljanski pošti kako zagrebsko številko, je treba čakati po cele ure, predno se dobi zvezo, med tem časom pa nemoteno govori cela vrsta zagrebskih židov s svojimi kolegi na Dunaju in to po milosti zagrebskega telefonskega osoblja. In to je umljivo! Ti zagrebski krivonosci se vsilijo na pošto in ob tej priliki odpade marsikak masten bakšiš tudi za kako malenkostno uslužnost. Škoda je le ta, da se ne more telefonično stisniti kak žigosan in morda tudi kolekovan papir tem »uslužnim« osebam v roko, morda bi se je preje prišlo do kakga spoja! Da pri tem trpi tudi hitro poslovanje na ljubljanski centrali, ki po cele pol ure ne more priklicati zagrebske centrale, je samo ob sebi umljivo. Zadnji čas bi že bil, da tudi v Zagrebu zavladajo pri pošti druge razmere.

Turistika in sport.

Kranjskogorska podružnica SPD ima svoj ročni odni zbor v nedeljo, dne 18. januarja ob pol 2. popoldne v salonu hotela Razar v Kranjski gori.

Vesela, ki jo priredi podružnica SPD na Jesenicah, se vrši dne 1. februarja in ne 31. januarja, kakor je bilo pomotoma objavljeno.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. januarja 1920.

Ustreljeni Brenci in dr. Pegan. Na drugem mestu poročamo o izidu obnovljenega procesa proti Ivanu Brenecu, posestniku in gostilničarju na Dovjem, ki je bil dne 24. avgusta 1915 po prekom sodu v Ljubljani obsojen na smrt in ustreljen. S tem slučajem je v tesni zvezi dr. Vladislav Pegan, tukajšnji odvetnik, kateremu se očita dejanje, ki ni združljivo, ako je resnično, niti s častjo človeka, kamoli odvetnika, ki je v svojo prisego vezan, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi zastopa interese v obrambo mu izročenega klienta. O aferi, ki vzbuja ne toliko senzacijo, kakor upravičeno ogorčenje, še spregovorimo.

Politična deca. Nekje na Gorenskem je imela zborovanje Samostojna kmetijska stranka. Prišli so na zborovanje tudi pristaši baje narodnosocialne stranke in so shod — razbili. To so politiki!

Čehoslovski legionarji iz Sibirie na poti skozi Ljubljano. S parnikom »Italomaru« sta dospela dva transporta čehoslovških legionarjev iz Sibirie v Trst. Prvi transport šteje 564 moških in 9 častnikov ter se je pripeljal včeraj v Ljubljano ob petnajstih. Drugi transport, 430 moških in 19 častnikov se je pripeljal ob polu devetih. Zastopniki jugosl. armade in Društva jugosl. legionarjev so pozdravili dole vojake na kolodvoru. Oba transporta sta se odpeljala iz Ljubljane okoli devetnajstih proti domovini.

Do skrajnosti ogorčeni vprašamo pošto ravnateljstvo, ako mu je znan nezasištan nered v poštnem prometu med Novim mestom in Krškimi? Več, kakor štiri leta traja ta nemarnost, in ne stori se od nobene strani nič. Oskrbništvo noče ničesar ukreniti, direkcija molči k vsemu, najemnik poštne vožnje se pa v svujo nest smeje, ker plačo vleče — če vozi ali ne; po 4 dni vkup nimamo nikake poštene zveze s svetom, — najemnik ima pa sto plitvih izgovorov, češ, saj je itak vseh promet le od njega odvisen. Ali smo mi res primorani tako nesramnost trpeti? Naj se vendar enkrat tudi ta proga y red spravi; obljub smo že slišali

sko flegmo je sprejel naše čestitke in rekel:

»Samo to je škoda, da ta-le »Pantelljski Vis« ni ljubljanski Golovec ali pa Rožnik!«

Sedaj sem se šele spomnil, da sem srečal Jakovega Bosanca izpod vrha in vprašal sem Jako, zakaj ga je poslal nazaj; Jaka mi je tedaj lepo vse razložil:

»Ravno, ko sem najbolj lepo in najvarneje skrli svojo steklenico s konjakom, sem dobil povelje, da naj napadem Bolgare. Takoj sem pozval svoje fante in šil smo, kakor hu-diči naprej! Ko sem zavzel bolgarske rove, sem se hotel okrepčati s požirkom konjaka — ali steklenice ni bilo — pozabil sem jo doli v vtrje-nju. Bosanec je takoj opazil mojo zadrego, v kratkih besedah sem mu razjasnil situacijo in že jo je vdri nizzdol in mi kmalo prinesel steklenico... Seveda, medpotjo ni pozabil, da se mora tudi sam okrepčati z debelim požirkom! Ali moja steklenica je bila vendar rešena. Vedno nam

pravil, da je najbolje, ako se človek dobro vtrdi, pa ne samo sebe, ampak tudi konjak se mora vtrditi!« ...

Drugo jutro smo nadaljevali gonjenje Bolgarov ob reki Melnici nizzdol. Brez potov smo se plazili po strmi obali, večkrat smo morali pregaziti reko, popeti se visoko v breg, a potem zopet spustiti se nizzdol. Naš pravec je bil, da pridemo na obalo zloglasne Črne Reke, one iste Črne Reke, ki je znana svetu iz balkanske vojne, ko je srbska vojska polnih 24 ur stala do vrata v nji in vodila ogorčeno borbo s Turki, ki so branili Bitoli. — do one iste Črne Reke, ki se je leta 1916, pordečila od krvi, ko je srbska vojska drugič vzela Bitoli, a tedaj ne od Turkov, nego od njihovih sedanjih zaveznikov Bolgarov, Nemcev in Avstrijcev.

Nekako ob 8. zjutraj so nam javile patrole, da je predhodnica našega polka, pod poveljstvom podporočnika - legionarja Ernsta Turka, Ljubljancana, dospela na obalo Črne Reke!

dojoli — zato pa nismo prav nič na boljšem. Dobra volja nam ne zado-
stuje, stori se naj že enkrat res kaj
za nas zanemarene Dolenjce. —
Davkoplačevalci.

— **Tovarišem Juristom!** Prof.
dr. Pitamic, ki se sedaj mudi v Ljub-
ljani, da vodi predpriprave za ot-
rpitev juridične fakultete, je izjavil,
da se prične juridična fakulteta šele
z drugim semestrom. Zato naj se vsi
juristi, ki žele študirati v Ljubljani
in še niso vpisani na kak drugi juri-
dični fakulteti, vpišejo na tukajšnji
filozofski fakulteti in to čimprej. S
tem se izognejo nevarnosti, da izgu-
be zimski femester. V začetku let-
nega semestra pa prestopijo zoper
na juridično fakulteto.

— **Na državni obrtni šoli v Ljub-**
ljani se ima od srede aprila do srede
julija t. l. vršiti II. delni tečaj za iz-
obrazbo učiteljev risanja na obrtnih
nadležnih šolah. Tozadevni razglas
s podrobnimi podatki se nahaja v Urad-
nem listu št. 1., z dne 3. t. m.

— **V Rogatcu dvigajo ondotni**
nemškutarji vedno bolj predržno svoje
glave. Na novega leta dan so priredili
pri Brezinski zabavo, na kateri so peli
znano vsenemško himno »Die Wacht
am Rhein«. Baje se je uveljavila zaradi
dogodkov pri tej zabavi uradna pre-
skava. Celjska »Nova Dobra« pravi, da
je bil kolovodja dotične prireditve
bivši sodnik dr. Pavliček, znani nem-
škutar, ki pa je ob prevratu igral v Ro-
gatu tako himnovo vlogo, da so se
bale celo nekateri narodni krogi zanj
potegovali, da bi bil sprejet v jugoslo-
vensko državno službo. Ta mož, ki
aranžira vsenemške manifestacije je
tako predrzen, da prosi znova za spre-
jem k sodišču.

— **Lov krajevne občine Krize** se v
soboto dne 7. februarja 1920 ob 11. na
uradnem dnevu v Trzinu v občinski pi-
sarni na javni dražbi odda v zakup za
doba od 1. marca 1920 do 28. februarja
1925. Zakup in dražbeni pogoji se za-
morejo vpogledati pri podpisnem
okrajnem glavarstvu. — Okrajno gla-
varstvo v Kranju.

— **Mešna zastavilnica ljub-**
ljanska naznanja p. n. občinstvu, da
se vrši dne 15. t. m. redna mesečna
dražba v mesecu maju 1919 zastav-
ljenih dragocenosti in efektov (bla-

ga, perila, obleke itd.) od 3. do 6. ure
popoldne v uradnih prostorih. Pre-
na ulica šte. 2. — Posebno se še
opozarja, da na dan dražbe ni mogo-
ča rešitev ali obnovitev zapadlih
predmetov, temveč le najkasneje
zadnji uradni dan za stranke pred
dražbo.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda v**
Ljubljani so poslali fantje iz nekega
kraja v zasedenem ozemlju 100 lir, ka-
tere so nabrali pri petju na dan sv.
Stefana za slovensko šolstvo na Pri-
morskem. — Bog živj slovenske, za-
vedne fante v neodrešeni domovini —
V počastitev spomina pokojnega pro-
fesorja dr. Janka Bratina so nabrali za
narodno šolstvo na Primorskem in po-
kolonij CMD, njegovi sorojaki v kavar-
ni »Union« znesek 160 K. — V isto svr-
ho so zbrali njegovi primorski rojaki
v »Narodni kavarini« svoto 150 K. Bla-
gemu pokojniku slava, njegovim častil-
cem iskrena hvala! Primorci, počastite
svoje rojake na enak način!

— **V Ljutomeru** so ustanovili on-
dotni trgovci in obrtniki Trgovsko in
obratno društvo.

— **Ruski kružok** prosi vse nekdanje
člane in prijatelje društva, ki so si izpo-
sodili ruske knjige še pred vojno, da jih
v kratkem času vrnejo. Majhna je knjižnica,
toda lepa dela ima; ali kaj, ko so še ta
delca razdeljena. Društvo poziva dalje vse
prijatelje ruskega naroda in njegove kul-
ture, da podpirajo »Kružok« in mu darujejo
ruskih knjig, ki jih obilo leži med ljud-
stvom. Knjižnica je odprta ob nedeljah od
8. do pol 10. dopoldne v mali dvorani
Mestnega doma.

— **»Organisation Franco Slovene.**
Tečaj franco slovenske organizacije
so se pričeli včeraj v četrtek dne 8.
januarja v istem redu kakor prej.

— **Zdravega, lepega dečka**, deset
dni starega, dala bi ubožna služkinja
kakšni boljši družini za svojega samo
za to, da ga obvaruje bede, in trpljen-
ja. — Adresa se pojzve v redakciji
tega lista.

— **Umrli** je dne 8. t. m. v visoki
starosti 88 let ga. Marija Tomažičeva,
mati g. Avgusta Tomažiča, velevrčca
v Ljubljani. Pogreb bo v soboto 10. ja-
nuarja ob 15. uri z Dunajske ceste.
Blag ji spomin!

Po smrti oproščena žrtev.

Včeraj se je vršila pred tukajšnjim
višjim deželnim sodiščem ponovna raz-
prava proti Ivanu Brencetu, gostilni-
čarju na Dovjem, ki je bil obsojen od
zloglasnih avstrijskih vojaških sodišč
na smrt in 24. avgusta 1915 ustreljen.
Postopanje se je obnovilo na predlog
umoričenih hčer Ane, Cecilije in
Antonije Brencetove. — Razpravo je
vodil predsednik višjega deželnega so-
dišča dr. Kavčnik, prisednika sta bila
dvorni svetnik Skumović in višjesodni
svetnik dr. Dolenc; državni pravnik
dr. Černe, pričo bo pa je zastopal dr.
Adlešič. — O zadevi je referiral višje-
sodni svetnik dr. Dolenc: Brencce je
bil obsojen po prekem sodu v Ljubljani
radi razžaljenja Velikanstva in moten-
ja javnega miru na smrt, ker je bil
ovaden, da je na Dovjem sledeče govo-
ril proti takratnemu avstrijskemu ce-
sarju: »Prokleti sivi starec hudičev.
Zvezel se je z Nemci, sedaj pa imaš
pravično vojsko.« Pozneje je zopet re-
kel proti takrat 14letnemu Francetu
Rabiču: »Če bi mi bilo tako ime, kakor
tudi v tvojem očetu, bi se dal takoj
prekrstiti, ker vidva nista vredna nositi
tako ime kakor cesar; tvoj oče misli,
da je poštenjak, pa je tak kakor cesar
ali pa župan. Cesar je tak norec, da ne
more biti večji.« Tudi je baje rekel, da
rajši kot bi dal vozove za vojsko, jih
raje seže. Razsodba se je izvršila dne
24. maja, ko je potrdil takratni po-
veljnik 5. armadnega etapnega povelj-
stva polkovnik Landwehr. — Priče, ki
so bile zaslišane v takratnem postopa-
nju, so izpovedale približno tole in si-
ker je bil zaslišan najprej orožniški
stražmoister Škaria. Niemu je o neki
priliki pripovedovala Marieta Sifer iz
Dovjega, da ti je Brencce rekel, ko sta
prišla do njenega posestva, kjer so se
bili izkopali strelski jarki, da bodo tudi
nieno hišo obstreljevali. Marieta Sifer
pa mu je odvrnila, da to nič ne de, ker
se gre za pravično vojsko in da nič ne
mara, če ti tudi hišo porušijo ali pa mo-
ža ustrelijo. Brencce pa je bil takrat od-
govoril: »Prokleti sivi starec hudičev,
zvezel se je z Nemci, sedaj pa imaš
pravično vojsko. Bolje bi bilo, če bi se
bil zvezel z Rusi, kakor pa z Nemci.«
Za nekaj dni potem pa je poslal občin-
ski predstavnik Jakeli 14letnega Fran-
ceta Rabiča k Brencetu, da mora priti
z vozom k župni cerkvi. Brencce je uda-
ril fanta v obraz in mu rekel besede, ki
jih navaia obtožba. — Marieta Sifer
je potrdila te navedbe. — Brencce je bil
aretirán 14. avgusta 1915, na kar so se
vršile poizvedbe, ki so trajale do 23.
avgusta. Poizvedbe je vodil stotnik-
avditor Julus, ki je tudi zaslišaval ob-
tožence. Brencce je dosledno trdil, da se
ne priznava krivim. Po preteku nekaj
dni po aretaciji t. j. dne 20. avgusta je
bilo na povelje polkovnika Landwehria
uvvedeno naglo postopanje, vsled česar

se je podal naslednjega dne Julus v
Dovje, da zasliši tam priče Marieto
Sifer, Franceta Rabiča in tudi dva-
najstletnega dečka Janeza Guselja, ki
je izpovedal, da je slišal, ko je Brencce
rekel besede: »Hudičev starec, hudičev
Pepček, mora vse vzeti.« Zaslišan je
bil tudi Japelj, ki je slikal Brenceta kot
človeka, ki rad pije in zabavlja. Občin-
ski tajnik Zupan je izpovedal, da je bil
Brencce dobrega ponašanja, da pa je
rad pil in da je zelo oblasten. — Preki
sod je nato izrekel 24. avgusta pod
predsedstvom podpolkovnika Homber-
ta in pod vodstvom stotnika-avditorja
Julusa smrtno obsodbo, ki se je, kakor
rečeno, še isti dan izvršila.

Proti razsodbi se je prijavil priziv,
ki se opira na dejstvo, da so priče bile
pod vtisom takratnega preganjanja po
avstrijskih vojnih oblastvih in da so
zato njih izpovedbe neresnične. Navaja
se tudi, da je stražmoister Škaria pri
poizvedovanju grozil ljudem z aretaci-
jami in da so izpovedbe bile vsled tega
več ali manj pod vtisom teh groženj.
To se vidi tudi iz tega, da je Marieto
Sifer pričela peči vest, ko je videla,
kaj je povzročila in da je večkrat izja-
vila proti svojemu možu, da jo bo bo-
lelo do konca njenega življenja. O Si-
ferjevi je izdal župnik Aljaž spričevalo,
v katerem jo slika kot histerično žens-
ko, ki je tudi njeja in kaplana že de-
nuncirala. Zastopnik Brencetovih dr.
Adlešič prikazuje v svojem govoru
Brenceta kot žrtev avstrijske vojaške
justice. Vse v naprej je bilo odločeno,
da se ima izreči smrtna obsodba. Ta-
kratni razpravi je prisostvoval tudi
polkovnik-avditor Boublik, ki je bil ob
pričevanju Rabiča in Siferjeve zelo za-
dovoljen in je pred koncem razprave
odšel, češ, da se itak izvrši po njegovih
intencijah in da vsled tega njegova na-
zvočnost ni več potrebna. Znano je
namreč, da je bil Boublik največji av-
strijski rabelj, ki ima mnogo umorov
na svoji vesti. Postopanje prekega so-
da se mora po zakonu končati tekem
treh dni, proti Brencetu pa je trajalo
od 16. do 24. avgusta. Ako je takratni
višji armadni poveljnik nadvojvoda
Friderik hotel te določbe izpremeniti,
nasprotuje to zakonu in ni bil on v to
opravičen. Vsled tega stavi predlog, da
se obsodba razveljavi. Temu predlogu
se pridruži tudi višji državni pravnik
dr. Černe. — Po dolgotrajnem posve-
tovanju razglasi predsednik razsodbo,
s katero se razveljavi razsodba voja-
škega sodišča in Ivan Brencce oprošča.
Pravorek se opira na dejstvo, da je vo-
jaško sodišče več nego za dvakrat pre-
korajšilo v zakonu določeni rok postop-
panja, da se dvomi o verodostojnosti
priče Mariete Siferjeve in da sta bili
priči Rabič in Guselj še šoloobvezna
otroka.

Kultura.

Repertoar Kraljevskega slovenskega
gledališča v Ljubljani. Opera: V petek,
dne 9. januarja: »Lepa Helena«, izven abo-
namenta. — V soboto, dne 10. januarja:
»Sanje«, balet, abon. A. — V nedeljo, dne
11. januarja: »Sanje«, izven abon. — V
ponedeljek, dne 12. januarja: Zaprt. — V
torek, dne 13. januarja: »Prodana nevesta«,
abon. D. — V sredo, dne 14. januarja: »Sa-
nje«, balet, abon. B. — V četrtek, dne 15.
januarja: »Rusalka«, abon. A/2. — V petek,
dne 16. januarja: »Sanje«, balet, abon. C.
— Drama: V petek, dne 9. januarja:
»Korenček — Zeniteva«, abon. B. — V so-
boto, dne 10. januarja: »Korenček — Zeni-
teva«, abon. C. — V nedeljo, dne 11. janua-
rja: »Korenček — Zeniteva«, izven abon. —
V ponedeljek, dne 12. januarja: »Na
dnu«, izven abon. — V ponedeljek, dne 12.
januarja: »Korenček — Zeniteva«, abon. A.
— V torek, dne 13. januarja: Zaprt. — V
sredo, dne 14. januarja: »Korenček — Ze-
niteva«, abon. D. — V četrtek, dne 15. janua-
rja: »Na dnu«, abon. E. — V petek, dne
16. januarja: »Na dnu«, abon. B.

— **Kabaret »Laterna« v Ljubljani.**
Člani Narodnega gledališča v Ljubljani
in sicer dramski, operni in operetni pr-
vi umetniki, si ustanove umetniški ka-
baret, ki bo dajal predstave v veliki
dvorani Narodnega doma. Akademski
slikar in dekoracijski mojster g. Vac-
lav Skružny je priredil moderen in ja-
ko praktičen oder ter naslikal izredno
okusne dekoracije Repertoar bo obse-
gal vseskozi zares okusne, izbrane to-
čke svetovne kabaretné literature, spe-
cijelno pa najboljše in nalizbraneje
plese kabaretov Lucerna in Rokoka v
Pragi. Na programu bodo dramatični
sketchi, duhovite šale, pevski humo-
ristični in serijozni samo- in dvospevi
in predvsem pesne produkcije solist
in celoga ansambla. Kabaret hoče gojiti
moderni višji žanri te specialne umet-
nosti ter ima namen podpreti člane na-
šega gledališča v težkem življenjskem
boju potom ustanovitve lastnega pod-
jetja. Program torej lep, namen dober;
upajmo, da se vzdrži tudi izvedba ves
čas na višini pravega okusa!

— **Novo delo Otona Zupančiča.** V
kratkem izide zbirka novih pesmi Oto-
na Zupančiča, ki bo nosila naslov »V
zore Vidove«. Zbirko izda knjigarna L.
Schwentner v Ljubljani.

— **Kazimir Glinščik** t. iz Krakova po-
čajo 8. januarja: Umrli je 60letni polski
pesnik Kazimir Glinščik.

Razlastitev veleposestev.

Po informacijah pri poverjeništvu
za agrarno reformo objavlja ljubljanski
dopisni urad to - le: Po naredbi od 25.
novembra 1919 in uredbi od 21. julija
1919 se vsa veleposestva raz-
lastičajo, in sicer proti odškod-
nini. Brez odškodnine se razlastičajo
vsa habsburška in veleposestva dinasti-
nam sovražnih držav in veleposestva,
ki so jih darovali za zasluge Habsbur-
žani, ako niso le - ta prešla že v tretje
roke. Prepovedane so vse odstopenitve
in prodaje od teh posestev, razen v
primeru, da sta lastnik ali pa hipote-
karni upnik v gospodarski stiski; tedaj
je pa za to potrebno dovoljenje mini-
stra. V Sloveniji velja za velepose-
stvo 75 ha zemlje, ki se da obdelati,
ali pa 200 ha zemlje sploh. Vsa vele-
posestva v Sloveniji obsegajo 242.286
hektarov, in sicer tako - le: 16.104 ha
njiv (6,6 odstot.), 16.594 ha travnikov
(6,8 odstot.), 1181 ha vrtov (0,5 odstot.),
732 ha vinogradov (0,3 odstot.), 1291 ha
pašnjakov (0,5 odstot.), 11.526 ha planin
(4,8 odstot.), 171.742 ha gozda (70,9
odstot.), nerodovitne zemlje je 0,5 od-
stotkov in 0,01 odstot. (360 a) zemlje
s poslopji.

Nainovejša poročila.

ARETACIJE V ZAGREBU.
Zagreb, 8. januarja. Dr. Benkovič,
Minarčič, Cindrič, Serbedžija Mihordin
in dr. Stožir, voditelji hrvskega
uradnega pokreta, so bili danes
aretirani. Kakor se v podučnih
krožjih zatrjuje, bodo tem sledile še
nadaljnje aretacije.

Zagreb, 8. januarja. Doslej je poli-
cija zatvorila že 17 javnih nameščen-
cev.

NOVA KONFERENCA. — JADRAN-
SKO VPRAŠANJE ZOPET ODGO-
DENO.

LDU Nauen, 9. januarja. (Brez-
žično.) Datum za nove konference
v Parizu je končno veljavno določen na
sredo prihodnjega tedna. Kakor pri
prvi mirovni konferenci, tako bodo tu-
di pri tej imeli glavno besedo: Lloyd
George, Clemenceau, Wallace in Nitti.
Druge udeležene države so povabile
ne k sejam, da razmotriva točke, ki
jih intereso. Prvi pride na vrsto
turški problem.

IZPREMEMBA V SESTAVI MIROVNE
KONFERENCE.

LDU Pariz, 8. januarja. (D. KU.)
Italijanski ministrski predsednik Nitti
je dejal v pogovoru, da bo potrebna v
sestavi mirovne konference izpremem-
ba, ako bo dne 17. januarja izvoljen
Clemenceau za predsednika republike.
Upati je, da bodo poslji mirovne konfe-
rence pred tem rokom dogotovljeni.

RATIFIKACIJA MIRU Z NEMCIJO.

LDU Pariz, 8. januarja. (Dun. KU.)
»Havas.« Izmenjava ratifikacijskih li-
stov se bo vršila dne 10. januarja ob
16. v zunanem ministrstvu. Obe strani
pisane ministrskega predsednika Cle-

mentenceau glede gradiva, ki ga mora
oddati Nemčija, izročeno voditelju
nemške delegacije, baronu Lersnerju.
Temu svečanemu činu bodo prisostvo-
vali zastopniki obeh držav, ki so ratifi-
cirali mirovno pogodbo.

VOJAŠKA KONVENCIJA S FRAN- CIJO.

LDU Berolín, 8. januarja. (D. KU.)
»Tägliche Rundschau« javlja iz Bazla:
»Presseinformation« poroča iz Pariza:
Clemenceau je izjavil zastopnikom če-
sopisja, da mora stremeti Francija po
ozki vojaški zvezi s Poljsko, Čeho-
slovaško in Jugoslavijo, ker se samo
tako zavaruje oblast na vzhodu. Potr-
juje se, da se mude zastopniki Poljske
in Jugoslavije sedaj v Parizu, da se do-
govore glede voj. konvencije s Fran-
cijo.

ČEŠKI AGRARCI PROTI VSESLAV- JANSKI IDEJI.

Praga, 8. januarja. Dr. Karel Kra-
mař je priobčil v novoletni številki »Na-
rodnih Listov« članek, v katerem se je
izrekel za povrnitev k vseslavjanski
ideji, na kateri bi morala temeljiti vsa
bodoča slavjanska politika. Glasilo če-
ške agrarne stranke »Venkov« je ob-
javilo sedaj odgovor na ta članek. V
njem odklanja vseslavjansko politiko
kot nemoderano in neodgovarjajočo so-
dobnim razmeram. Mišljenje in čustvo-
vanje dr. Kramara, pravi list, je tuje
vsaki realnosti. Današnja doba je pre-
brutalna, preelementarna in prevzne-
mljiva, da bi se mogli razburkanj va-
lovi sedanjega časa pomiriti s takšno
lepo melodijo, kakršno je zabrenkal dr.
Kramar v svoji slavjanski rapsodiji.
Naša narodna zapoved je sedaj narodni
egoizem in ta zapoved lahko najde ko-
rektiv v onem idealizmu, ki navdaja
antantne armade in ki je inspiriral na-
čela pariškega miru in program zveze
narodov.

ZAPLENJENA NEMŠKA KNJIGA NA ČEŠKEM.

Praga, 8. januarja. Praški urad-
ni list prinaša odlok praškega sodi-
šča, s katerim se zaplenja knjiga dr.
Lodgmaña pod naslovom: »Deutsch-
böhmern«. Sodišče razglasa, da je v
tej knjigi na 16 mestih zakriviljen zlo-
čin proti javnemu miru in hujskanja
proti državi.

MEŠČANSKA VOJNA V BOL- GARIJU.

Dunaj, 8. januarja. »Pressinfor-
mation« poroča iz Sofije: V posam-
nih delih Bolgarije je izbruhnila me-
ščanska vojna. V Sofiji, Plovdivu in
drugih večjih krajih je pričelo me-
ščanstvo ropati. Izplenili so vse ve-
like zaloge živil. Policija in vojaštvo
ste popolnoma brez vsake moči.

O KARLOVI MIROVNI PONUDBI

L. 1917.

Pariz, 7. januarja. »Le Temps«
objavlja dve pismi iz l. 1917, iz ka-
terih je razvidno, da je minister Ri-
bot predlagal, naj bi se predsednik
Poincaré, kralj Jurij in kralj Viktor
Emanuel s svojimi ministrstvi sestali
za francosko fronto, kjer bi se naj
posvetovali o vprašanju separatnega
miru z Avstro-Ogrsko. Anglija je ta
predlog sprejela, odklonil pa ga je
italijanski kralj s svojo vlado. Italija
ni hotela o tem sestanku ničesar si-
šati za to, ker cesar Karl ni hotel
priznati Italijanom nobenih koncesij.
Celo za prepustitev Južne Tirolske
takozvanega Trentina, je zahteval
kot odškodnino italijansko kolonijo
v Afriki. Zato so se pogajanja z za-
ključitvi separatnega miru z Avstro-
Ogrsko razbila.

PISMA BIVŠEGA NEMŠKEGA CESARJA VILJEMA.

Dunaj, 8. januarja. Rivši nemški
cesar Viljem bo imel pred vrhovnim
sodiščem Antante jako težko sto-
lišče. Zavezniki imajo nove težke do-
kaze o izzivalni politiki Viljema v
rokah. Znano so že razna pisma, ki
jih je pisal Viljem carju Nikolaju,
manj znano pa je bilo doslej, da se
je Viljem že pred vojno bavil z žur-
nalistiko. Svoje članke je spravljaj
pod najrazličnejšimi psevdonimi v li-
ste, kar dokazuje pismo cesarja Vi-
ljema ruskemu carju leta 1913. V
tem pismu pravi Viljem: »Prilagam
ti en izvod »Marinerudschau«, v ka-
teri je pričel neki L. članek o pe-
morskih oklopnih. Ta L. je krinka,
za katero se skrivam jaz sam. Vse-
bina tega članka je določena v prvi
vrsti za tebe samega.« To pismo je
podpisal cesar Viljem ter dostavil
svojemu podpisu: »Admiral Atlanti-
skega oceana«. — Antanta ima še
mnogo druge dokaze v rokah, ki do-
kazujejo, da je stremel Viljem po sve-
tovni vladi ter hotel zatirati podjar-
mljene tuje narode na isti način, ka-
kor se je to godilo nemškimi na-
rodom skozi stoletja v Nemčiji in Av-
striji.

VILJEM II. SE IZSELI V PERU.

Berolín, 7. januarja. »Agence Ame-
ricaine« javlja iz Lima, da je dospel tja-
kaj odposlanec bivšega cesarja Vilje-
ma II, ki je imel razgovor s predse-
dnikom peruanske republike o naselj-
vanju Viljema II. na teritoriji te republike.
Viljem II. hoče naključno veliko smel-

šča, na katerih se naseli s svojo ro-
bijo in ustanovi obsežne farme.

VOLITEV PREDSEDNIKA FRANCO- SKE REPUBLIKE.

LDU Nauen, 9. januarja. (Brezžič-
no.) Francoska zbornica in senat sta na
17. januar pozvana k narodni skupšči-
ni v Versailles, da se izvrši volitev
predsednika francoske republike za
prihodnjih sedem let.

VOLITVE V TURČIJI.

LDU Nauen, 9. januarja. (Brezžič-
no.) Kakor se poroča, so se izvršile vo-
litve v Turčiji v prid komiteja »Edi-
nost in Napredek«. Zmerne stranke da
so premagane. Pričakuje se odstop no-
tranjega in zunanega ministra, ki sta
oba propadla pri volitvah v zbornico.
**ZVEZA SOVJETSKE RUSIJE Z NEM-
CIJO?**

LDU Berolín, 8. januarja. (Dun.
KU.) »Abend« poroča iz Novega Jorka:
Zastopnik lista »World« je brzojavil iz
Odes vsebinsko pogovora, ki ga je imel
z Ljeningom. Ljening je na vprašanje o
možnosti zaveznitva med sovjetsko
 Rusijo in Nemčijo odgovoril, da bi se
dala ališansa težko uresničiti, da pa po-
šilja Nemčija resnično na tisoče in ti-
soče delavcev na Rusko, da bi se dvig-
nila ruska industrija in gospodarski po-
ložaj.

Gospodarske vesti.

— **Dinar in krona ali gluh in slep.**
LDU Beograd, 7. januarja. Po pravo-
slavni božičnih praznikih se bo začelo
oprejanje novih dinarskih bankovcev z
oznabo v kronski veljavi. Za to natiska-
vanje so naročili posebni stroji in kliseji,
da bo tako natiskanje čim prej končano.
Iz dejstva, da so naročili novi kliseji, pro-
izhaja, da na merodajni mestih že vedo re-
lacijo med dinarjem in krono. Verjetno je,
da bo relacija 4 : 1.

Sokolstvo.

Telovadno društvo Sokol v Ljubljani
vabi vse svoje člane in članice na sesta-
nek, ki se vrši jutri, v soboto, dne 10. ja-
nuarja ob 8. zvečer v telovadnici »Narod-
nega doma«, da se neobvezno pogovori o
kandidatni listini društvenih funkcionarjev
za občni zbor.

Društvene vesti in prireditve.

— **Društvo državnih uslužbenecv**
krajstva SHS za Slovenijo ima danes ob
20. v običajnem lokalni svojo odborovo
sejo.

Pevsko društvo »Slavija« Vič - Glince
vabi vse svoje člane in članice na svojo
redni občni zbor, kateri se vrši dne 11. ja-
nuarja 1920 ob 3. popoldne v prostorih re-
stavracije »Amerika« na Glincah v običaj-
nim sporedom. — Odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Kra-
nja ima plesni venček v soboto, dne 10. ja-
nuarja 1920 ob pol 9. zvečer v Sokolski
dvorani. Obleka promena. Vstopnina za
osebo 6 K; gasilci v kroju vstopnine prosti.

Društvo zasebnega uradništva za Slo-
venijo, kraljeva skupina Celje, sklicuje
svoji redni letni občni zbor na nedeljo, dne
25. januarja 1920 ob 10. dopoldne v malo
dvorano Narodnega doma v Celju. Dnevni
red zbora: Poročilo društvenih funkcio-
narjev. Volitev novega odbora, pregledni-
kov in zastopnikov za osrednji odbor. Sta-
lišče zasebnega uradništva napram konzum-
nim organizacijam (predava gosp. Jerič).
Službena pragmatika (predava gosp. Pla-
hu). Pokojninsko in bolniško zavarovanje.
Skladnost. Zbor je sklepčen, ako je na-
zvzoča ena tretjina članov. V slučaju ne-
sklepnosti tega zbora se vrši skupščina z
istim dnevnim redom v sredo, dne 28. ja-
nuarja 1920 ob 7. zvečer v hotelu »Pri kro-
ni« v Celju; ta zbor bo sklepčen ob vsaki
udeležbi.

Aprovizacija.

Prepoved oddajanja kontingentna-
nega sladkorja v obrtne namene. Ministr-
stvo za prehrano in obnovo dežel je z br-
zojavnim odlokom z dne 4. januarja 1920,
št. 212 prepovedalo oddajanje kontingent-
nega sladkorja, ki se dovoljuje le za pre-
hrano ljudi, v obrtne namene. Tvorilce
bononov, sladličarne in drugi obrtniki
morejo predelavati samo oni sladkor, ki ga
v prosti trgovini uvozijo iz inozemstva.

Poizvedbe.

Kdor je našel dne 7. januarja t. l. de-
narnico z večjo svoto denarja in potno do-
voljenje (italijansko), glaseče se na ime A.
Z., naj jo blagovoli izročiti upravništvu
»Slov. Narod«. Nagrada primerna in za-
gotovljena.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Kupimo 1000 komadov (knp) (knp)
od jute 50 x 50 cm, tudi večji format.
Ponudbe na Kamenit, Laško. 192

Proda se fina popolnoma nova, iz mirnega časa s svilnatim podlogom francoski model, po meri narejena smoking obleka, radi smrti po nizki ceni. Potočnik, krojač, Selenburgova ul. 6/L. 152

Velika graška tvornica za izdelovanje vseh vrst umetnih cvetlic išče za Slovenijo

Generalnega zastopnika
s sedežem v Ljubljani. Zadevne pisemne oferte naj se pošljejo na naslov: Lastnik cvetlične tovarne Ljubljana, Hotel „UNION“. Soba št. 35. 173

Posestvo na prodaj
tik Poljičanske postaje, lepa pritična zidana hiša, s tremi prostornimi sobami, veža, kuhinja ter klet. Pet minut od hiše 4 orale lepega bukovega gozda, 6 orolov je travnišča, ki se da spremeniti poljubno v njive pa tudi vinograd, 53. posnik s 150 najfinjšimi sadnimi drevesi. Skupna cena 70.000 K. Popraša se pri gg. L. Šterk v Poljičanah. 194

Svarilo.
Svari se pred nakupom dvigala (Flaschenzug), ki je bil ukraden v noči od 7. na 8. t. m. v Skofjiloki. Dvigalo ima železne verige. Kdor o stvari kaj ve, naj naznani proti primerni nagradi na poštoležeče Skofjiloka, pod J. H. ali telefon, št. 17. 193

+

Vsemogočni je v svoji neskončni previdnosti poklical k sebi našo ljubo ženo, hčer in mater, gospo

Pavlo Remše

v 30. letu njene starosti, po kratki mučni bolezni, previdno s sv. zakramenti.

Pogreb se vrši v nedeljo, dne 11. januarja 1920 ob 3. uri popoldne na pokopališče v Gornjem gradu.

Priloga se v blag spomin.

Marijograd, 9. januarja 1920.

Žaljoči rodbini: Remše in Trobej.

Sprejme se dehtila iz boljše rodbine na hrano in stanovanje. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 196

- Svilo -
v štrcach kupuje FRAN KOS v Ljubljani, Židovska ulica 5. 191

Kontoristinija (početnica) traži namješčenje. Govori i piše: srbo-hrvatski, slov. prično i njemački. Vješta sam: knjigovodstvu, strojepisu, slovenskoj stenografiji i drugim predmetima. Nastupiti mogu odmah Naslov pove uprava „Slov. Naroda“. 177

Drva
suha, mehka in trda, tagana in cepljena, dobavi in pripelje na dom **SREBOTNJAK**, Kolodvorska ulica 31. 171

Na razpolago imam se par vagonov cepljenih, suhih bukavih drv, dolgo 75 cm. Ponudbe, z navedbo najvišjih cen, za franko vagon postaja Radovljica. Gorenjsko, je poslati na: Tomo Kosl. Kamna gorica, Gorenjsko. 188

Stanovanje
z eno lepo sobo in kuhinjo v sredini mesta na lepem kraju se zamenja za stanovanje z dvema ali tremi sobami najraje ob periferiji mesta. Pisemne ponudbe pod „Zamenjava 195“ na upravo tega lista. 195

Imam na prodaj dve lahki sani za enega konja in za dva, cena se zve pri prodajalcu Anton Jakomini, Kovar, Kočevje. 114

Benešne gosli, 250 let stare, in 50.000 starih znamk takoj na prodaj. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 169

Do 50.000 K posojila išče ugleden trgovec in tovarnar proti kritju. — Zadevne ponudbe prosi pod „Varna vloga/176“ na upravo „Slovenskega Naroda“. 176

Sprejme se pridna in zanesljiva blagajničarka z lepo, hitro pisavo in trgovsko naobrazbo. — S prakso imajo prednost. — Kje, pove uprava „Slovenskega Naroda“. 90

Vzajemna zavarovalnica (življenjski oddelki) v Ljubljani Dunajska cesta 17/L. sprejme

potovalnih uradnikov
Posredovalcem nudimo lep postranski zaslužek. 85

Gostilničarji, pozor! Trgovina z vinom **Gostilničarji, pozor?**

J. Jelenič, Ljubljana, Stara pot 1.
nudi raznovrstna stara in nova vina po najbolj ugodnih cenah. — Razpošilja vino v sodih od 50 l naprej.

Brez posebnega obvestila.

+

August Tomažič, veletrgovec v Ljubljani, naznanja v imenu svojih sorodnikov vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je njegova dobra mati oziroma stara mati, gospa

Marija Tomažič

zasebnica

v 88. letu svoje starosti, dne 8. prosinca zjutraj, previdna s tolažbo sv. zakramentov, po kratki bolezni v Gospodu zaspala. Pogreb rajne nepozabljene, ljubljene matere se bo vršil v soboto 10. prosinca popoldan ob 3. uri iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 9.

Zadušnice za rajno se bodo v njen blagi spomin darovale v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 8. prosinca 1920.

Žaljoča ostala rodbina.

Proda se skoraj nov znotraj obzidan **Stednik**. Cena K 600.—. Ogleda se lahko v Tobačni ulici št. 8/L. 167

Spalna oprava v težkem italijanskem slogu s stebriči, bogato rezljana, najbolj ohranjena, se le za radi pomanjkanja prostora proda. — Vprašanja na poštni predal 161. 161

Isče se takoj
raznašalec oziroma raznašalica
a „Uradni list deželne vlade za Slovenijo“. Vprašati je: Miklošičeva cesta št. 16. 18

Skladišče
obstoječe iz enega ali več prostora, naprkladneje v okolici Zvezde o ir. Frančiškanske cerkve, se išče za takoj. Ponudbe poš. „Skladišče“ na Anon. ekspedicio Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 1-7

Sprejme se knjigovodja ali knjigovodkinja z večletno prakso. Ponud. na poštni pr. 83, Ljubljana. 124

Žaga in mlin z močno vodno silo, tik železnice, ki je pripravljeno za kakšno industrijo, se proda za 3.000 K. Resni kupci naj pšejo na uravništvu tega lista po naslov. 123

Kontoristinija poploma večja slovenska, venskega in nemškega jezika v govoru in pisavi in nemške stenografije, se takoj sprejme. Ponudbe na poštni predal št. 81. 127

Svinjsko meso večja množina prekaljeno, zelo okusno, obro obira jeno 1. napreda. Vprašati je na naslov: Alo zli Remic Labrd. Koroško, 150

Knjigovodkinja, ki zna samostojno sestavljati bilanco, ki je nadalje v b-sedi in-pisavi popolnoma zmožna slovensčine in nemščine in ki zna stenografijo in strojepis. Se takoj sprejme. — Zlo ugodni pogoji. Prednost imajo one, ki so že delovale v pri arnah leših trgovin, oz. kmetijskih obratih. Ponudbe z navedbo p-ače je pošljati na graščino v Libelcih, Koroško. 115

Pri premogovniku v Hrastniku se s 1. svečanom t. l. razpisuje služba

poduradnika.
Reflektira se samo na moči, ki so v računanju popolnoma zanesljive ter izvirajo v strojepisu. Plača po dogovoru. Lastnorčno pisane prošnje z izločevali o šolski predzobrazbi in o dodelanem službovanju naj se blagovoljno poslati do 20. t. m. na rudniško ravnateljstvo Hrastnik. 116

Vsake množine
pravega kostanjevega lesa
kupi za takoj in dobavo do konca maja tega leta **Rudolf Dergan, trgovec, Laško**, in prosi tozadevne ponudbe za 100 kg franko vagon nakladalna postaja.

Prva jugoslovanska
tovarna čistilnega praha
nudi pomade bele — rdeče, prah v zavitihih, kakor tudi beli izvleček „SIDOLIN“ — tekočina v malih steklenicah — naboljše čistilo za vse kovine.

A. Radesich nasl., Kamnik
Zastopnik za Slovenijo Ivan Koželj, Ljubljana Tržaška cesta 27.
Prah se razpošilja tudi v celih vagonih

Soba 122 m² mlad, soliden uradnik-jurist. Ponudbe pod šifro „Tilt dom 156“ na upr. „Slov. Naroda“. 156

Leg dolg kočnik, posebno primeren za vožnje z avtomobilom, se proda v Cigaletovi ulici št. 1. III. nadst. prva vrata na desno od stopnic. Oglasitve od 12 — 14 ure. 162

Vesten, samostojen knjigovodja ali knjigovodkinja se sprejme takoj pod dobrih pogoji. Ponudbe s pispisi spricval na naslov: Fric Zemljč, veletrgovina z vinom v Lutomernu.

Katera dobra, za esliiva gospodinja ni bila pripravljena vzeti mado mater z d jenkom v popolno oskrbo. Blagohotne ponudbe z navedbo zahtev pod „Jenček 1920/89“ na upravo „Slovenskega Naroda“. 89

Sprejme se spretna modistka.
Mesečna plača 800 kron. Ponudbe z natančno navedbo dosejanega službovanja naj pošljejo le izborne prve moči pod šifro „Modni salon v Ljubljani 130“ na upravo tega lista. 130

Pozor! Pozor!
Skoro popolnoma nov, samo dvakrat rabljen invalidni voz, delo izpred vojne, s finim unimnem prevlečen in na peresa, pripraven za invalide, mrtvoudne ali s-loh na nozah pohabljen, se proda. Ponudbe ali ogleda se lahko pri Franc Žebnik, posestnik in gostilna: Nemetz, Libelice, Koroško. 141

Za žganje apna
išče delniško društvo izvrstnega strokovnjaka. Vešč naj bo postavljajana apnenic (poljskih peči) nameščenje dobro in trajno. Ponudbe na **Blocknerov anončni zavod, Zabreb Jurjevska 31. pod šifrom „Vapno 781“**. 119

Staro železo
kupi po najugodnejših cenah
jeklarna na Ravnah
(Guštanj - Ravne, Koroško).

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani.

Ljubljana, decembra 1919.

Vabilo na

subskripcijo

15.000 novih delnic po K 400.— nom. v skupnem znesku K 6.000.000.—

P. n.

Izredni občni zbor Slovenske eskomptne banke v Ljubljani, ki se je vršil dne 28. septembra 1919, je sklenil z ozirom na ugodni razvoj vseh bančnih poslov ter imajoč pred očmi važne narodno-gospodarske naloge, zvišati delniško glavnico od

4.000.000.— na 10.000.000.— kron.

Na podlagi pooblastila navedenega občnega zbora je podpisani upravni svet sklenil provesti to zvišanje pod sledečimi pogoji:

1. Delniška glavnica od K 4.000.000.— se zviša z izdajo 15.000 delnic po K 400.— nom., torej za 6.000.000.—, na K 10.000.000.—.
2. Posestnikom starih delnic se ponudi 7.500 novih delnic in to na način, da stari delničarji sprejmejo na vsake 4 stare delnice 3 nove po kurzu K 400.—, prištevši K 5.— pri delnici za stroške izdaje delnic.
3. Ostanek od 7.500 delnic se da na razpolago novim subskribentom in starim delničarjem, v kolikor isti žele podpisati več delnic, kot jim po zgornjem razmerju pripada po kurzu K 500.—, prištevši K 5.— pri delnici za stroške izdaje delnic.
4. Nove delnice participirajo na dobičku zavoda za leto 1920.
5. Subskripcijski rok traja od 20. decembra 1919 do 10. januarja 1920.
6. Protivrednost podpisanih delnic se mora vplačati takoj, najkasneje 10. januarja 1920. Na vplačila za nedodeljene delnice povrnemo 3%, obresti do vrnitve denarja.
7. Prijave sprejema: Slovenska eskomptna banka v Ljubljani, Hrvatska eskomptna banka v Zagrebu, Srbska banka v Zagrebu, Mariborska eskomptna banka v Mariboru in njena podružnica v Murski Soboti,
8. Repartitijo novih delnic si pridrži upravni svet.
9. Kurzni dobiček (agio), ki se doseže pri izdaji novih delnic, gre v korist rezervnemu zakladu banke, odštevši stroške in pristojbine. 103

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani.